

ANYÁK HETILAPJA

SZERKESZTI

VAGHOTT SÁNDORRNÉ.

Előfizetési díj:

Postai úton vagy Budapesten házhoz hordatva

Évegyedre (ápril, maj, juni) 1 ft. 50 kr.
Három évegyedre (ápril—december) 4 » 50 »

Az előfizetési pénzek

a kiadó-hivatalhoz

(Pest egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

A szép feleség.

(Beszély.)

(Folytatás.)

Míg künn a vihar tombolt, s a helység zajtalan utcáin egyetlen élő lény sem mutatta többé magát, azalatt Kedhelyi Vincze uri házában vidáman lóbotak a kandalló barátságos lángjai, s a nagy társalgóteremben, melyben a lakályosság vonzó képe annyira honos volt, hogy bárki lett volna is látogatója, mindig egyszerre jól érzi magát, belépte első pillanatától fogva s kétszeresen, ha ily rút időben élvezheti nyájas kényelmeit, mondom a teremben az egész három tagból álló család együtt volt e pillanatban.

A lobogó lángokhoz legközelebb, maga az öreg úr ült, a Pesti Napló' hasábjaiiba mélyedve, míg vele szemközt neje, kötéssel kezében, majd leánya mozdulatait kísérte anyai szemeivel, majd a vihartól megmegkocoztatott ablakra pillanta, s akkor némi aggodalmat árultak el finom s még most is szép vonásai.

Anna csinos munka-kosarát félretéve, egyáltalában nem igen látszott ez este helyét találni, s ha szülőit nem háborgatta is belső nyugtalanságával, mindamellert aggodalmait sem küzdhetette le, a különben oly vidám, szende kedélyű leányka.

Kedhelyi Vincze egyetlen szép leánya, tizenkilenczedik tavaszát tölthette be ifju életének, bár alig látszott tizenhét évesnek, s ha nála eléget bájjosb tündért mutathattak volna is föl a főváros fényes termei, vonzóbb és kedvesebbet bizonyosan egyet sem.

Kedhelyiné, mint a magyar háziasszonyok egyik legtiszteletreméltóbb s miveltebb példánya, szeretett leányát épen oly gondos, mint józan nevelésben részesíté s azon tudat, hogy miveltség tekintében sem lehet oka aggodalomra Annája miatt, s a kedves leány még a háztartási s gazdasszonyi gondokat is megoszthatja már vele, oly elégyültséget szerzett anyai szívének, minöt egész világ hódolata nem nyújthatott volna.

Nem költészet, hanem próza az élet — gondolá

számталanszor — s nem élvezni, hanem lemondani születtiink e világ bajai közé.

S hogy leánya e prózát a háziasság körében szeretete, miveltsége s figyelme által varázsolja költőivé s lemondani szokjék mindenről, ha kell, mi hivatása kis körén túlterjed, s azonbelül keresse az élet élvezeteit, — ez volt a tiszteletreméltó hölgy nevelésének legmagasb feladata.

S célját valóban el is érte. Anna, a szép, vagyion nélkül is, melyet idővel örökölni fog, anygala, nem-tője leend mindig körének s a legnagyobb áldás és szerenese minden házasulandóra nézve, ki választását illetőleg, esze- és szívével együtt tanácskozott.

Ki ne irigyelte volna hát Somlay Gyula sorsát, ha e pillanatban a szép aggódó menyasszonyt látja, ki hevült arezczal s dobogó kebellet jár egyik ablaktól a másikhoz, s nyugalmat sehol sem találva, ezerszer vádolja magát, miért is kívánta, hogy jegyese ma látogatására jöjjon.

Ily időben s rossz útban mennyi bajnak van kitéve! — gondolá nyugtalanul — oh és mind ennek én volnék oka!

Nagy kék szemcibe könyek tolultak, és pedig forró könyek, miket, hogy anyja elől elrejtessen, egészen az ablakhoz vonult.

De anyja előtt hasztalan titkolózék, Kedhelyiné sokkal jobban ismerte leányát, mint hogy érzéseit félremagyarázhatta volna.

Nyugodjál meg édes Annám — szóló csendes hangon, nehogy férjéet olvasás közben háborgassa, míg ülőhelyéről fölemelkedék — Gyula sokkal józanabb ember, mint hogy ily időben megkisértené az utazást.

De szavát adta — susogta a leány, oly elszorult hangon, melynek jelentőségét csak anyja érthette meg.

Azt kár volt elfogadnod — viszonzá Kedhelyiné,

míg finom arcán árnyéka vonult el a nyugtalanságnak, — Gyulának sem szívében sem fejében nem lehet okod kételkedni, s így soha sem volna szabad ígéretet kívánni tőle. Mi megtehető, a nélkül is megteszi ő érted.

Ó hiszen nagyon, nagyon tökéletlen teremtmény vagyok én, szólt Anna fájdalommal, míg fiatal arcát kis kezeivel betakarta. — Te is neheztelsz jó anyám, s igazságod van.

Ne kínozd magadat hasztalanul, én legkevésbé sem neheztelek, — mondá az anya, több gyöngédséget fejezve ki hangja, mint szavai által. — S meglehet az is, hogy az idő sem oly rossz, mint így ablakon át látjuk, — folytatta azután megnyugtatólag — s Gyula szépen meg fogja köszönni, ha baj nélkül megérkezve, téged talál majd betegben.

Ó, mint zúg a víz, a köfeszületnél bizonyosan elszakította már a hidat, — szólt Anna, csaknem láthatón remegve, ki anyja utolsó szavainak értelmét e pillanatban talán felfogni sem bírta, nagy telgerjedésében.

Mentsen Isten! — Mondá az anya mosolyra kényszerítve magát, mert a nagy zúgás az ő figyelmét sem kerülte el. — Nem szabad mindjárt a legroszabhat föltennünk.

De nézd, ó nézd csak jó, kedves anyám, hiszen a patak kiáradt már, s egész falu vízben áll.

E pillanatban kívülről zavart hangok s szokatlan zaj lőnek hallhatók.

Az ajtót egyik szolga hirtelen föltárta, s a küszöbön egy érdekes, halvány ifju lőn látható, egészen átázott s kissé kuszált öltözetben, míg karjain egy élettelen női alak feküdt, egy nő, kinek lefüggő hosszú haja épen mint ruházataról csepegett a víz.

Szentséges ég! és csakugyan ön volna! — szólt Anna, szíve hangos dobogását el nem nyomhatva. — De hát ez, — ki lehet ez a szerencsétlen? — Tevé hozzá azután tévovázva, míg szemeit az alélt asszonyról, jegyese karjain, le nem veheté.

Kedhelyi és neje kérdő tekintettel bámultak majd a halvány ifjura, majd a még halványabb női alakra.

Készítsen számára helyet, kedves Annám, — szólt végre megindultan Somlay Gyula — majd aztán mindent elbeszélék.

Mielőtt közelebbi ismeretségre lépnénk Somlay Gyula és Annája boldog összeköttetésével, szükségképen vissza kell mennünk néhány évvel, a tények fejlődése miatt.

Mintegy öt évvel a rút őszi éjszaka előtt, alig beszéltek, nem csak történetünk színhelyén, a kis faluban, de egész megyében egyébről, mint Gárday Kálmán gazdasága s különbségei felől.

Nevezett hősünk a nagy kiterjedésű falu háromnegyedének birtokosa volt, mely történetünk színhelyét képezi, s ha uradalmi között elég fényes s ké-

nyelmes lakást találhatott volna is, előtte az ismert falucska határai a legvonzóbbak lehettek, miután ott időzött legörömestebb, ha a világ zajára reá unt. Kastélya, épen a jelentőséges felsőhídi köfeszület fölött emelkedik egy kopár tetőn, s az erdőség, mely falait környezé, messze túlterjedt a falucska határain.

Gárday Kálmán és Somlay Gyula iskolatársak s a legjobb barátok voltak, bár jellemök a világon legkülönbözőbb. Gyula, határozott szilárdságot s férfias kitartást tanusita minden tette által, míg dús-gazdag barátja annyira átengedte lelkét különöz szeszélyeinek, hogy rendesen az élet legkomolyabb dolgai felett is csak pillanatnyi hangulata szerint határozott. A világot együtt kalandozták be, s míg Gyula szép tapasztalatokkal s tudományos ismereteket gyűjtve, tért vissza szeretett honába, hogy szolgálatait a haza oltárán a legnagyobb áldozatkészséggel felajánlhassa, Kálmán csak unalmat s kimerültséget érzett az élvezetek minden nemei után, s pihenésül, az egyetlen és utolsót, mit még meg nem kísértett, a családélet nyugalalmát, tökélte el magáévá tenni.

Házasodni fogok barátom. — Mondá egy napon Gyulához, épen öt évvel az imént festett zordon éj előtt. — Hogy unalmamban ne legyek kénytelen főbe lőni magamat, megkísértem még ez utósót is, tevé hozzá némi gúny vegyületével.

Azt rosszul tennéd — viszonzá komolyan Gyula — a házasság nem neked való.

Csalóddol Gyulám, hidd el nekem, erősen csalóddol, — szólt kényelmes pamlagán végig nyujtozva. — Rám nézve ez életben nincs már egyéb hátra, mint megházasodni, — s ha talállok asszonyt, kiből kedvem szerinti szép feleség válik, ki érdekesebb — szebb — és szeretőbb, mint valamennyi — az esetben meglásd, még türhető férj is lesz belőlem — egy időre legalább — mondá kiegészített szivarát meggyújtva — mert ki álmodoznék a mai időben örök boldogságvagy örök szerelemről!

Hagyj föl szándokoddal, — szólt Gyula nyugtalan sétájával egyszerre fölhagyva, ki barátja könnyű modorát ismerve, jól látta, egy új botor tett valószínűségét, melynek azonban igen komoly következményei lehetnek. — Kérlek barátom, hagyj föl szándokoddal! lásd az élet szép bohózat még bajai mellett is, ha önmagunk nem vagyunk rossz kovácsai önszerencsénknek, — s minden pályán nyilhatik a rögök közt is virág, ha jól választottuk. Kérlek Kálmánom, hagyj föl szándokoddal! a házasság nem neked való.

Meglehet, az oly közönséges házasság, minőt ti, józan fejű, meggondolt emberek czélszerűnek szoktak tartani, az oly házasság nem volna nekem való, szólt Gárday fölizgatva önmagát. — De ha talállok feleséget, kit irigyelhet tőlem egész világ, ki szépségével túlragyogja a csillagokat, s ez a feleség egészen az enyém, egészen a magamé lesz: akkor csak nevetni

fogok előleges aggalmaitok felett, s ti szegyenkedve ismeritek el, hogy én bolondságim mellett is jobban használtam e rövid életet, mint ti, számító bölcseségekkel. Ej barátom, — folytatá szünet mulva — de pompás mulatság volna a föld legszebb asszonyával ismeretlenül bekalandozni a világot s neve és állása bemutatása helyett csak annyit mondani felőle: hogy feleségem! S a megvetett, nyomorú világot, mely már mulattatásomra sem elég jó, arra kényszeríteni, hogy különben oly szapora nyelve, ez egyszer csak kétszóban fejezhesse ki csodálata- ámulata- és irigységét, e két szóban: szép feleség! — Meglásd barátom, pompás tréfa lesz még az én házasságom.

Alig végzé szavait, midőn az egyszerre fölkerekedő szél hirtelen kicsapta a terem ablakait, s az üveg csörömpölve hullott szét. Az egymásra tornyosult sötét felhők közül zuhogott az eső, s benn a felső-hídi köfeszület mellett fenyegetőleg mormogott a kiáradó patak . . .

Mi csodálatosan fertelmes idő ez egyszerre, — szólt Gárday az ablakon kinézve. Künn sötét vala, csak a köfeszület fehérlék felé jóslóilag.

Vachott Sándorné.

(Folytatása következik.)

Istent imádjon minden.

Istent imádjon minden, mert van Isten
A földön, égen és a tengeren;
De hol, minő alakban s mint imádjuk?
Csak megimádjuk — én nem keresem!

A *férfit*, az ész szövétnekével
Mégfogja lelmi mindütt Istenét,
Meg a nyiló tavasznak életében,
S meg, hol a téllal sirba száll a lét.

Szavát megérti a dörgő viharból,
S a kis pacsirta zengedelmiben,
A büszke tölgyben és szerény virágon,
A föld ürében s szív redőiben.

De a *gyermeknek* meg kell öt mutatnod —
Képet kell adnod s vezető kezet;
Az *értelemnek* fényes teremibe
Az *érzelemnek* csarnoka vezet.

A *szív* csatorniján vezesd hajóját
Az élet zajgó tengerébe be —
Könnyen lehet, hogy jégre viszi máskép,
Vagy megfagyasztja az *ész* hidege . . .

Mért fosztanád tehát meg himporától
Már bimbajában a gyermek életét?
Miért ölnéd ki az ész hideg vasával
Belőle a *hit* szívköltészetét?

Elég korán, elég korán jövend el
A fanyar élet jégfagyos szele.
Mely hit — remény — és szerelem virágit
Szívetlenül s egyenkint tépi le . . .

Ha tiszta sallangtól és babonától,
Ha nem rajongó, vak ábránd a hit :
Minden regéje, képe s fényhomálya
Egy-egy eszmét, egy érzést szentesít.

Hadd népesitse hát meg angyalokkal
A gyermek a menny kéklő sátorát,
S találja föl, mit földön nem lelend meg,
Egy túlvilágnak sejtelmes honát!

S ha szent falak közt ünnepélyes órán
Fölsír a szivetrázó orgona;
Vagy bús harangzugást terel feléje
A csodás estnek néma alkonya :

Ragadja meg lelkét varázssekekkel
A véghetetlen Isten ihlete!
A véges ember rejtélyes valója
Legszebb és legdicsebb költészete . . .

A végtelennek óráj gondolatja
Léleknek és szívnek rugalmat ad, —
S csak az, kiben magas emelkedés van,
Lehet, mint ember, nemes és szabad! *Garay.*

Képek, a női nevelésről.

Rudolphi Karolin után.

HUSZONEGYEDIK LEVÉL.

A félt, a remegett megváláson túl vagyunk, édes Emmám, szerencsésen érkezünk L. — be, — és te, szegény elárvult anya, szintén bizonyosan elérted már új hazád határait, midőn a vigasztalásnak ez első sorait intézem hozzád. A vigasztalásnak! — mintha arra magannak is nem volna szükségem!

Mit használ nekem, hogy legbecsebb kincseiddel jöttem vissza; mintha azon érzést is nem hoztam volna magammal, hogy szived egészen el van hagyatva? S nem kellett-e oly barátnétól megválnom, ki kedvesebb életemnél! Valahányszor gyermekeidre nézek, és szívem enyhülni kíván, mindig úgy tűnök föl ön-magam előtt, mintha örömeidnek elrablója volnék.

De legyen elég ezen meghasonlott érzelmekről, miket néha alig türhettek; — helyöket más érzéseknek kell elfoglalni. Te is édesem, törekedjél megnyugodni, minél inkább közelítesz a helyhez, mely férjeddal egyesít. Hadd hallgassak tehát, nehogy a fájdalom tövisét még mélyebben nyomjam sebesült kebledbe.

Gyermekeidről, különösen Ida és Matild felől gyakori és hű értesítéseket ígértem. Kezdődjék meg azonnal. P. — is ide mellélküli levelét, hogy Loránt-ról is hallhass.

Midőn a fájdalmas válasz megtörtént, s kocsink távoztak a tiédől, mindnyájan mély hallgatásban merültünk, s jó ideig veszteglénk valamennyien ez ünnepélyes némaságban. Ki-ki átengedé magát saját természetének, mely egyiknél csendes sírásban, másiknál teljes elkülönzésben állt, minden jelenlétől.

A nap oly nyugodt, s az est leirhatlanul szép vala. Matild, az előtte idegen fájdalmat, békés nyugalma által osztotta.

A csendet, először is Loránt szakítá meg. „Most már nagyon fogom önt szeretni — mondá P.-hez. — Hiszen tudtam én, hogy az angyal-mama mellett nem maradhatok folytonosan. Atyám gyakran megbüntett, ha valami csintalanságot tevék, de arra nem lesz többé szükség. Magam fogom megírni atyámnak ha valami olyast teszek, mi nem helyes; s ha P. bácsi valami jót mondhat fölölem, azt írja meg kérem, vigasztalásul szegény mamának.”

Azon szónál, „vigasztalásul,“ két nehéz könyccsep pergett le pilláiról. Ida ezt látva, szintén könyekbe tört ki. „Rólam is írjon vigasztalót az én kedves mamámnak, Selma néni — mondá zokogva — Hiszen én is oly jó és szorgalmas leszek mint még soha nem.”

„A jóságot meg fogom tanulni én is — tevé hozá Matild — hogy bennem is öröme legyen mamánk-

nak. Én, a hintópárnákba rejtém arczomat, hogy a gyermekeket mély megindulásom még inkább el ne lágyítsa. Kissé összeszedve magam, P.-hez fordulék, ki így szólt: „Szent körben élünk itt. — De így nem maradhat mindig, nem szabad így maradnia; bár épen ily pillanatai az életnek szentelik meg a többít: ezek által tisztul meg az emberi az emberben.” Később a kis fiuhoz fordulva, így folytató: „

Jól van Loránt, én szavadnál foglak. Ha pajkos, és vad fiu léssz, magad vádolandod el magadat atyádnál, ha azonban szelid, értelmes és derék fiu, az esetben én irok mamádnak, hogy szép lelkét megörvendeztessük.”

Amint L.-be megérkezünk, tudatom majd veled, mit fogsz tanulni az első évben. S ha aztán magad nem boldogulnál, segíteni fogok idődet felosztani is. Majd meglátszik akkor milyen ember válik belőled! Mit együtt határozunk azután, az szigorú törvényünk lesz, melyet megszegni semmi szín alatt nem szabad. Hogy hány órán át kell naponként dolgoznod, mindjárt megláthatjuk. S ha aztán tapasztalni fogjuk, hogy előleges határozataink tulságosak voltak, akkor a korrábban szabott törvény engedni fog. „Nem nem azt ne mondja Lorántról senki, — szólt közbe hevesen a gyermek; — s így, lassankint, elfoglalta a dícsvágy a megindulás helyét a kedves gyermek szívében, szemei lángoltak a gondolatnál, hogy őt rest-ségre képesnek tarthaták.

Mindnyájan beszélgetni kezdénk ezután. — Az est vidám, csendes pompája megszelidíti lassankint a fájdalmat. A hegyek, a napalkonyat fényében, égni kezdtek, míg a legtávolabbak a tiszta légből megválva látszának lebegni. Utam, az ismert hegyek felé, ma egészen újnak tetszett. És lehetett-e másképp? nem egészen új életezél felé indultam-e s egészen új kilátásokkal?

E m l é k k ö n y v b e.

1 8 4 2.

Annyit veszíték már én életemben,
Hogy önmagammal nem sokat törődöm;
Nyugton tekintem a vést tornyosulni,
Mindegy nekem, ha partra nem vetődöm.

De kit mosolygó üdvök álma ringat,
Annak kívánom, hogy boldog maradjon.
Légy hát te mindig boldog, — ifjuságod
Szép hajnalából, tiszta nap viradjon.

Vachott Sándor.

Fi- és nővérke.

Mese.

Grimm után.

(Folytatás.)

A nővérke nagyon megijedt, midőn észrevette, hogy özeckéje meg van sebezve. Azonnal lemosta vérét, s lábát bekötözé gyógyító gyökerekkel. Menj most már fekünni, özikém — mondá azután — hogy

mielőbb fölépülhess. A sérülés azonban oly csekély volt, hogy másnap reggel még csak föl sem vette már az özike, s midőn a vadászat hangjai ismét a kunyhóba hatottak, így szólt szelid nővééréhez: nem állhatom

hogy ki ne menjek, s ma fogadok, utol nem ér senki. A leányka sírni kezdett. „Nem bocsátalak, — lásd, meg fognak ölni, s mi lesz akkor belőlem, ki egész világtól el vagyok hagyatva. Ha nem bocsátasz, a bánat öl meg — viszonzá az őzike. — A kürt riadozásaira úgy tetszik, mintha azonnal ki kellene bőromból ugranom. A nővérke nehéz szívvel bár, de mégis csak engedni kényszerült, s a kibocsátott őz, vidáman és fürgén iramlék az erdőbe.

A király azonnal fölfedezte hollétét s vadászainak ily parancsot adott: „Utána gyorsan, hajszojlatok napestig, de megszebezni, ne kísértse meg senki.“

Napalkonyat után azon vadászt hívatta elő a király, ki huszonnégy óra előtt az őzike felő azt a különös hirt hozta; s így szólt: „Jer mutasd meg most már a kis erdei kunyhót. Fölkeresvén az igénytelen házacskát, az ajtón kopogtatva, beszólt a király: „Nővérkém bocsáss be. Erre az ajtó egyszerre föltáruult, s a belépő király oly szép leányt pillanta meg, minőt még soha életébe nem látott. A nővérke azonban ugyancsak megijedt, midőn őzikéje helyett egy férfit látott belépni, ki fején koronát viselt.

„Akarsz-e váram királynéja s feleségem lenni?“ Kérdé tőle nyájasan a király. „Ó igen — viszonzá a leány — hanem az őzikének is velem kell jönie, ezt el nem hagynám.“ Maradjon nálad egész életedbe, s legyen oly pompás dolga, mint csak kívánhatod — ekként hangzék a válasz. S épen legjobbkor, egyszerre csak benn termett az őz, hogy nővérkéje maga után vezethesse.

A király a szép leányt lovára emelé, s várába vitte, hol esküvőjük nagy pompával ment véghez. A nővérke tehát királyné lett, s mindenki által *főlséges asszonyomnak* hivaték, s igen soká háborítlan boldogságban élt férjével. Az őzike pedig ott ugrándozott a nagy várkertben, hol a leghivebben ápoltaték.

De a gonosz mostoha, ki miatt a szegény gyermekeknek el kelle hazulról bujdosniok, azon képzeletben volt, hogy a nővérke az erdei vadaktól *széjjeltépeték*, a fivérek pedig, mind védtelen őz, a vadászok áldozata lön. Midőn tehát híré hallá hogy oly nagy szerencse érte őket, akkor régi irigysége s gyűlölete ismét lábra kapott gonosz szívében, s mind csak azon törte fejét, miként lehetne mind a kettőt megsemmisítenie. S hogy rossz szándokában annál inkább megmaradjon, saját édes leánya, ki fél szemére vak és rút volt, mint az éjszaka, még szemrehányásokat is tön neki, s nem egyszer beszélt így: „Királynénak igazságosan nekem kellett volna lennem.“ Nyugtasd meg magadat gyermekem, kéznél leszek én annak idejében. Mondá jelentő pillantással az anya.

Midőn eljött ideje hogy a szép ifjú királyné világra hozza gyönyörű fiacskáját, a király épen vadászatban volt. Tartalék nélkül vette tehát föl a boszorkány alakját, s a királyné szobájába lépve, így szólt: „Jer főlséges asszonyom, a fürdő kész számodra, az bizo-

nyosan megnyitend, s új erőt szerez; de csak gyorsan, nehogy meghűljön a víz. Erre azután, mint-hogy leánya is kéznél volt, ketten bevitték az elyengült királynét a fürdő szobába, s ott be a kádba, — aztán mindketten hirtelen odább álltak — hogy a fuladásig ráfűtsenek a szegény nővérekére. S csakugyan czélt is értek, a szegény szép fiatal királynénak meg kelle fuladnia.

S most az öreg szép csipke-főkötőt kötött saját fertelmes leánya fejébe s a királyné helyére az ágyba fektette. Hogy azonban a király észre ne vegye a cserét, vak szeme felére kellett fekünnie. Estve, midőn megérkezék és meghallá hogy fiacskája született, szívéből megörült, s kedves felesége ágyához sietett, hogy mielőbb üdvözölhesse s láthassa őt.

„Az Istenért, bocsássa le felséged a függönyöket — mondá a boszorkány lélekszakadva — a királynénak még nyugalomra van szüksége, s megártana a világgosság. Erre a király visszalépett, s nem vette észre, hogy álkirályné fekszik az ágyba.

Éjfélkor azonban, midőn mindenki aludt már, a dajka, ki a gyermekszobába a bölcső mellett ült és virrasztott, egyszerre csak azt vette észre, hogy az ajtó, a fürdőszoba ajtaja, föltáruult, s azon az igazi királyné lépdél be zajtalan lépésekkel. Egyenesen a bölcső felé tartott, s fölvette fiacskáját karjaira, s megszoptatta. Azután fölrázogatva kis párnáját, vissza fekteté, s betakargatta gondosan, piczi paplanával. De nem feledkezett meg az őzeckéről sem, fölkereste a szögletet, melyben fekünni szokott, s nyájasan megsimogatta hátát. Ezt végezve, épen oly nesztelenül távozott s ugyanazon ajtón, melyen jött.

Reggel a dajka megkérdezte az öröket, vajon az éjjel nem láttak-e valakit kimenni a kapun. „Nem — viszonzák azok — nem, láttunk senkit.“

Igy látogatta a királyné minden éjjel kicsi gyermekét, de soha sem szólt egyetlen szót sem; a dajka mindig látta őt, de sem merte mondani senkinek.

Végre egy éjjel egyszerre csak megszólalt sétája közben, különösen lágy szellem hangon:

„Mit mivelsz őzikém, s te, kedves gyermekem?
Még kétszer eljövök, de aztán soha sem.“

A dajka nem válaszolt, hanem alig tűnt el a kedves jelenség, fölkereste a királyt, s elbeszélt neki mindent. „Szentséges ég! mi rejlik e talányban?“ — Mondá a király, s a következő éjjel maga virasztott a gyermek mellett. A királyné ismét megjelent s mint mindig, ugy most gyermekével foglalta el magát, távozása előtt azonban így szólalt meg:

„Mit mivelsz őzikém s te kedves gyermekem?
Még egyszer eljövök, de aztán soha sem.“

A király ki előtt különben is megfoghatatlan volt felesége elrutulása, régi gyanujában megerősödött, — de megszólítani még sem bátorkodott a tüneményt. A következő éjjel azonban ismét virasz-

tott, s a királyné, szokása szerint elvégezve gyermeke körül dolgait, ismét megszólalt :

„Mit mivelsz özikém s te, kedves gyermekem?
Többé nem jöhetek hozzátok soha sem.”

Erre aztán már a király nem állhatta a dolgot, előlépett tehát, s kezénél fogva visszatartá az eltűntni készülő.

„Maradj! hiszen rád ismertem kedves feleségem.”
Mondá szeretettel. „Igen, én valóban az vagyok — viszonzá a királyné, s Isten különös kegyelme által visszanyerve e pillanatban életét, előbbi halvány, át-

látszó színe ismét szép piros s egészséges lön. Később elbeszélte a királynak mi kegyetlen gonoszságot követett el a boszorkány és leánya ellene. A király törvényszék elé állította mind a kettőt, s az ítélet kimondaték felettök. A lány az erdőbe száműzeték, hol vadállatok martaléka lön, a boszorkány azonban máglyahalállal lakolt iszonyú bűneiért. Midőn a gonosz asszony egészen hamuvá égett, az özike átváltozék, s szerencsésen vissza nyerte emberi alakját. S e percztől fogva a fi- és nővérke háborítlan boldogságban éltek, minden hozzátartozóikkal együtt végpillanatukig.

Virág és pillangó.

Szállj le, szállj le, szép arany pillangó,
Kebelemre szállj le, kis csapongó!
A mezőnek én vagyok virága,
Kikeletnek zsenge ifju ága.
S égek érted első fájdalommal,
Mely szivemből könyet és fohászt csal.
És fohászom illat a szelekben,
Gyöngé harmat a könnyű szememben
Szállj le, szállj le, szép arany pillangó,
Kebelemre szállj le, kis csapongó!
Egy kis ég van a könnyű csepjében,
Lelkem száll az illat özönében.

Jer, fűrődjél e köny-ég árjában,
Vagy szunnyadj el illat- mámorában.
Szállj le, szállj le, szép arany pillangó,
Kebelemre szállj le, kis csapongó!
Egy rövid nap tüneménye létünk,
Élmulik, míg örömet cseréltünk.
Éljük át e kort egy pillanatban,
Mely gyönyörtől s üdvtől halhatatlan.
Jer, boríts el fényes szárnyaiddal,
Szidd ki lelkem mézes ajkaiddal;
És ha édes életed kifárad,
Szemfedőd lesz hervadó virágod.

Vörösmarty.

Gyermek-játékokról.

M. Lina után.

(Folytatás.)

Test erősítő játék.

Puff! leesett kis gyermekem,
De föltartá hü szerelmem,
S mosolyog a kicsike!
Hogy meg ne sérthesse magát
S eljátszhassa kis játékát
Örökdik anyja szeme.

Melyik anya nem gyakorlá e kis játékot elég-szer gyermekével s nem érzett benső örömet, midőn kisedét kezeckéinél fogva lefektette s aztán ismét fölemel! S mégis, mint az életben igen sokszor, a legfőbb, bizonyosan legtöbb esetben átnézeték a játék mellett; mert valószínűleg kevés anyának jutott eszébe mi erősítő játék ez gyermeke hátizmaira, kis kezeire s karocskáira nézve, ha gonddal és gyakran is néveltetik, valamint az sem, hogy általa azt is elérj, hogy az eleséstől, anyja gyámolító segéd kezei által vezetve, nem fog félni a kicsike. Mi gyámoltalannak érzi ellenkező esetben magát, ha a nélkül, hogy ez artaná — kell elesnie.

A kis toronykakas.

Ez kézcsukló- és könyök-gyakorló játék, melynél a gyermekkar függőlegesen mennyire csak lehetséges, fölemeltetik, miközben az erre-amarra mozgatott, egyenesre feszített kezecke képezi a kis kakas termetét, a négy összetartott ujj farkát, s az elkülönözt hűvelyk fejét és nyakát. E kis játék különösen nagy örömet szokott a gyermeknek szerezni :

Mint tornyunkon a kakas
Forog merre a szél fuj,
Kis kezeckém, bár nem vas,
Sztintugy forog, játékbúl.

Igy dalol az anya vagy dajka, — s ha a gyermek beszélni kezd, az is szépen utána gagyogja dúdolván. Sez egyszerű játéknak szintén mélyebb alapja van, mint első pillanatra látszanék. — Ha mozogni lát a gyermek valamely tárgyat, úgy azonban, hogy a mozgató ok kissé távolabb esik, azaz nem látható, — a mozgás oka sokkal inkább érdekli a

kicsikét, mint maga a mozgás. S így történik e játéknál is. Annak okát, hogy miért mozgatja piczi kezét, jól érzi a gyermek, t. i. a kis toronykakast utánozni, s épen azért örvend a játéknak, mivel valami életteltjeset ábrázolhat.

„De miért mozgatja a szél a kis toronykakast, és hol tartózkodik? én nem látom sehoh. Ily kérdést intézett hozzám négy éves gyermekem, midőn egy zivataros napon, — a szél fűtyült a kályhákban át — a kis toronykakast utánozva, daloltunk. Hirtelenében, megvallom, nem találtam választ kérdésére. „Azért mozog, mert a szél erősen fúj! hiszen te is azért mozgatod kezeidet, mivel már elég erős vagy hozzá.“ Azon ismételt kérdésre: hol van a szél? azt feleltem hamarjában, hogy a szél a légben van. „De én nem látom.“ Viszonzá a gyermek. „Vannak dolgok, mi nekne

létezését érezzük és tudjuk, a nélkül, hogy láthatnánk.“ Mondám én. A kis leány megrázta fejecskéjét jeléül, hogy nem érti mit beszélek. „Hát nem ismersz semmit, mi jelen van, s te még sem láthatod? Kérdem továbbá. „De igen a jó Istent, kiről nekünk meséltél.“ Ugy van Klárám, a jó Istent, ki felől minden kis virágszál, melyet terem, mesél mindnyájunknak. Azonban én tudok még valamit, mi mindig veled van, s még sem láthatod, s ez atyád és mamád szeretete; nemde, ezt érezed, bár látni nem lehet.? Klára átölelé kis karjaival nyakamat, s így szólt örömtől ragyogó szemekkel: „Igen, igen, a papa szeretetét s a tiédet jól ismerem, — hiszen ti mindig oly jók vagytok hozzám!“ — S így a kis játék a toronykakasról, nagy sejtelmeket ébresztett a gyermek szerető kedélyében.

(Folytatása következik.)

A r a n y m o n d a t o k.

B. Eötvös J. műveiből.

A férfié a küzdés, a tett; legyen bár célja, melyet, magának ifju ereje érzetében kitűzött, a legmagasb, az: hogy az emberiségnek élend; legyen a legalábbvaló önzés, boldogsága mindig a külvilágtól függ. Az asszony élete más. Nézzétek őt ifjusága első éveitől, mikor a szív először ébred; arcai először lángolnak, először lobog érzelm tekintetében! ő is célzt keres magának, de nem hír, nem önzés: egy rokon kebel ez, mely boldogithasson.

Oh ne irigyeljétek az asszonyt, ki körülvéve hódolótól, ünnepek közt tölti napjait; szegény vigasztalás örömvessztett boldogság helyett: fényes köntöse csak a világ előtt takarhatja mély sebét.

Gyermekek között az erény mindig többségben van.

A gyermek nem gyanítja még: mi szomorú anyátlanul állni e világon, hol a szív mindig szeretmet kér s az anyai keblen kívül nincs hely, hol azt biztosan találhatnók. A gyermeki kebelben, hol anyyi öröm megfér, nagy fájdalom helyet nem talál, mint a facsetete a langy nyári esőt gyökerével fölszívja s a nap meleg sugárai alatt nő, fejlődik, de más nagyobbaktól eltakarva, nem ismeri még a vihar hatalmát, melynek nyugodt rejtekében eleibe nő: úgy az ember, létének bajaival csak később ismerkedik meg.

Ki a gyermek képzelőtehetségére hat, az, egész valójának irányt ad.

Mint a fa, melyre a szomszéd fák egy oldalról árnyékot vetnek, ámbár ez árnyékon kívül növését semmi nem akadályoztatja, ezen oldalon még sem terjeszti szabadon ágait: úgy a leggyengébb, de szüntelen befolyások sokszor elegendők, hogy legszebbtehetségeink kifejlését akadályozzák.

Kinek hite nem pusztá szavakban áll, az nem kételkedik Isten jóságán.

Az ártatlan gyermek felett, ha anyja alszik, vagy távol van, még egy másnak szeretete örködik, s az nem fogja elhagyni a nehéz napokban.

Csak a munka, csak az, ha valamit tevének, boldogít; csak azon éldelet, melyet önmagunk szerzünk, miénk egészen.

Az emberi szívnek boldogítóbb érzete nincs, mint boldogságot látni, melynek alkotói mi vagyunk.

Ne csodálj semmit; nincs oly magas, fa mely egykor mag ne lett volna, s nem inkább a földnek, melybe véletlenül esett, mint magának köszönhetné nagyságát; senkit meg ne vess, mert a csiga, mely a tenger fenekén leül, egy világrész talpköve lehet, s nem tudhatod előre, mennyire nő az, mi kezdetben oly csekélynek látszott.

Ne ítéljünk senki fölött, kit meg nem hallgatunk.

Női ismerettár.

— A budai népszínház alapjára a két haza minden részéből örvendetesen kezdenek gyűlni az adakozások. Erdélyből, Székely-Udvarhely a városi pénztárból 50 ftot küldött. A budapesti kárpitosok a színpadra nélkülözhetlen butorzat kiállítására vállalkoztak. Biller, budai órás a csarnokba egy nagy órát ajándékozott. Marsalkó és Muher Kazinczy-, Vörösmarty-, Széchenyi- és Petőfinek Marsalkó által készített szobrait adományozta, melyek Dumerling bronzírozó által díj nélkül bevonatva, a csarnokban lesznek fölállítva. A három napig folyó megnyitási ünnepély okvetlen sept. 14-én kezdődik; Molnárnak hozzánk küldött értesítése szerint a bérletekre már is szépen foly az előjegyzés. Csak ne is hagyjuk el e hasznos kezdeményt!

— A nyelvünk és irodalmunk iránti kegyelet jeleképen örömmel értesülünk, miszerint a nagyszent-miklósi műkedvelő ifjuság a magyar irodalmi nyelv megalapítójának, Révay Miklósnak szülőföldén emléksobrot emelni elhatározván, e szent czél kivitelére f. hó 7-én zene-, ének- és szavalmi estélyt rendez.

— Mint Solofróból, aug. 29-ről magyar legiobeli I. honvédszászlóalj második századában szolgáló „közhonvéd“ Borbély Gyula tudósít: e kis olasz helységben tanyázó legiónarius honfitársaink szent István király neve-napját, Kéler százados és Szerbán, fogarasi születésű hadnagy vezetése mellett ünnepélyesen megülték. A helységbeli nemzetőrök díszben rukkoltak ki az alkotmány-teremtő első magyar király névünnepeire, öt százados, négy főhadnagy és három hadnagy élén. Templom után a magyarság tiszteleti lakomát adott, melyre a helység előjárósága és a nemzetőri tisztikar is meg volt hívva, s melyen a zene magyar, majd olasz énekek váltakozása közben lelkesedve hangzott a sok éljen és eviva Magyar- és Olaszország, Garibaldira, Viktor Emanuelre; „veszssen“ a magyarok ellenségeire. Ebéd után B. Gy. kolozsvári születésű honvéd alkalomszerű beszédet tartott. A szíves lakoma viszonzásaképen harmadnapra a nemzetőri tisztikar rendezett díszes vendégséget a magyar testvérek számára.

— A Kisfaludy-társaság igazgatója tudatni kívánja a t. cz. közönséggel, hogy a társaság pártolói számára az első könyvszállítmány a mult hó folytán szétküldetett. Azon vidéki gyűjtökhöz, kik több pártoló nevét küldötték be, csupán oly aláírók részére távasítottak példányok, kik velök egy helységben laknak, a távolabb lakó pártfogók részére pedig saját címök alatt, illető postájokon — mely az aláírásíven föl van jegyezve — ment a küldemény. A gondos igazgató azért volt e kimérettel, hogy a gyűjtöket ne terhelje a példányok messze küldözésével, e részben tehát minden reclamatio fölösleges, ha csak oly eset nem fordulna elő, hogy valamely pártoló más uton sem kaptá volna meg illetményét.

— Az idén Keletről sok utána kereste meg Budapestet. Jelenleg két afghan mulat fővárosunkban, kik, bár szegényes, de egészen keleti sajátságú kinézésűk és ruházatuk által a járőkelők figyelmét mindenütt magukra vonják. Egész sereg ifju és vén gyermek kíséretti a hosszú fehér köpenyes, sarus muzulmánokat, kik valamit olaszul is beszélnek. Azt mondják, Konstantinápolyon keresztül, Jerusalemből jönnek. Hogy mit keresnek itt, azt nem tudtuk kivenni belőlök. Tán ezek is a Gül-Baba budai sírjához zarándokoltak.

— A „Falusi Gazda ügynökségéhez“ (Pest, magyar-utca 27. szám) több ezer válogatott hollandi virág-hagyma érkezett — a jáczintok, tulipánok, narézisok, naremonék stb. fajából, a hozzá való nyomtatott utasítással, melynek ára 10 kr. E füzetke képezi a „Gyakorlati növényművelési könyvtár“ 1-ső füzetét, melyet közreboosát a „magyar kertészeti társulat ügynöksége.“

— A jelenlegi lengyel mozgalomban nagy szerepet játszik a „Boze cos Polske“ egyházi ének, mely ily hangzik:

Mindenható szentséges istenünk!
Ki, mert akart, világot alkotott;
A szolgaság alatt megszínlenünk
Mért kell, oh jaj!? Hát nincs kormánybotod?
Lengyel hazánk mented föl a kenyér alól!
Segítsd e hon diéső fiatalait!
Nemes tervük ne üssön ki balul!
Csupán akard! s nemtőjük lesz a hit.
Szent számoljod elé borul imánk:
Ne, oh ne hagyj elveszni szép hazánk!

Oh nagy Isten! ki szétzuzod a jog
Karával a kényur vasvesszejét;
A csapásnak, melytől szívünk sajog,
Vedd joggal és vedd gyorsan eljét!
Gaz elleneink ravasz ármányait,
Semmiskedő füstté változtasd át;
És hadd lengyel szívünkben világani
Az ősz remény buzdító csillagát!
Szent számoljod elé borul imánk:
Ne, oh ne hagyj elveszni szép hazánk!

— Bulyovszkyné ki már régebb idő óta tartózkodék Dresdában, hol számtalan kitüntetéssel halmoztatott el, bucsút vett az ottani színpadtól. A szorongásig megtelt ház lelkesült tapsokkal fogadá és virágokkal halmozta el. Az előadás végén általános fölkiáltásokat lehet hallani: „Maradjon itt.“ Aug. 28-án az ottani művészi testület éji szalonnával tisztel meg a bucsúzó művésznőt, mely alkalommal Haydrich drámaköltő szép beszédet mondott. Deborah előadásáról, melyben utószor lépett föl, egyik drezdai lap következőleg ír: „Aug. 26-kán Bulyovszky Lilla asszony nagyszámú közönség zajos tetszés nyilatkozatai közt lépett föl Mosenthal Deborah című drámájában. A lyrai részek, valamint a legmagasb tragikai jelenések, melyeket csak nagy művésznőknek sikerült néhányszor kifogás nélkül előállítani, a sokoldalú alakítási tehetséggel bíró Bulyovszkyné asszony által a legkisebb részletekig hiven állittatik elő.“ A művésznő jelenleg Lipéschen vendégszerepel, s a pesti közönség és hírlapirodalom elfogulatlan részénél általános az óhajts hogy a külföldről — hova tévesztett művészi buzgalma ki ragadta, a nemzeti színház megint fogadja vissza azon padokra melyeknek díszje volt s melyek folyvást nélkülözlik.

— Szászországban borzasztó vallási rajongás vett erőt a kedélyeken. Az anyák meggyilkolják gyermekeiket, hogy minden földi bajtól és szenvedéstől megmentsék őket. A hatóságok már intézkedtek, hogy az e rajongást szító, ugynevezett „szent embereket“ hurokra kerítsék.

Felölös szerkesztő. **Vachott Sándorné.**